

POKRET ZA

PROMJENE

CRNA GORA	
SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	24. 04. 2015. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	16-02/23-2/4
VEZA:	
EPA:	410 XXVII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Bulevar Ivana Crnojevića

107

81000 Podgorica

Tel. +382 (0)20/ 269-336,269-337

Fax. +382 (0)20/269-336,269-337

mob. 069 375 930

www.promjene.org;

pzp@promjene.org

POSLANIČKI KLUB POKRET ZA PROMJENE/DEMOKRATSKI FRONT

U skladu sa članom 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnosim sledeće

AMANDMANE NA PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IGRAMA NA SREĆU (EPA: 710 XXVII)

AMANDMAN 1.

U članu 1 Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću (u daljem tekstu "Predlog zakona", kojim se dodaje novi član 5a u Zakon o igrama na sreću (u dakjem tekstu "Zakon"), se u stavu 3 predloženog člana 5a iza riječi zakona dodaje sljedeća odredba: "osim igara na sreću koje predstavljaju klađenje na brojeve, a kod kojih se izvlačenje, odnosno generisanje rezultata igre obavlja putem elektronskog ili mehaničkog generatora slučajnih brojeva i rezultat se prenosi elektronski, i kod kojih se ne formira fond dobitaka od izvršenih uplata igrača, već dobitak zavisi isključivo od iznosa pojedinačnog uloga i unaprijed određenog koeficijenta".

Tako da odredba člana 5a st.3. Zakona sada glasi:

„Državna lutrija Crne Gore" d.o.o. ima isključivo pravo priređivanja lutrijskih igara na sreću iz člana 3 stav 1 ovog zakona, osim igara na sreću koje predstavljaju klađenje na brojeve, a kod kojih se izvlačenje, odnosno generisanje rezultata igre obavlja putem elektronskog ili mehaničkog generatora slučajnih brojeva i rezultat se prenosi elektronski, i kod kojih se ne formira fond dobitaka od izvršenih uplata igrača, već dobitak zavisi isključivo od iznosa pojedinačnog uloga i unaprijed određenog koeficijenta".

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se vrši preciziranje predloženog stava 2 člana 5a) Zakona, kako se ne bi pod lutrijske igre podvele one igre koje to po svojoj prirodi nisu, što bi dovelo do praktičnih problema u primjeni predloženog člana 5a Zakona. Naime, jedna od osnovnih karakteristika lutrijskih igara, kako je to definisano u članu 4 tačka 1 Zakona, jeste da je kod ovih igara unaprijed određen fond dobitaka, a koji se formira od iznosa uplata koje igraču uplate prije javnog izvlačenja (na primjer kao kod igre loto ili bingo). To znači da u lutrijskog igri igrači uplaćuju uloge i iz tih uloga se formira fond dobitaka iz kog će se isplaćivati dobici igračima. Što više igrača uplati to će veći biti fond i eventualni dobitak. Na taj način priređivač lutrijske igre ne može biti u minusu zbog igre jer će isplate igračima uvijek vršiti samo iz sredstava koja je prethodno prikupio od igrača. Za razliku od lutrijskih igara, u drugim igrama na sreću, kao što su igre klađenja, iznos dobitka ne zavisi od toga koliko novca je prikupljeno od igrača već se isplata vrši iz sredstava priređivača. Dakle u tim igrama nema fonda dobitaka, već ako igrač ostvari dobitak priređivač je dužan da ga isplati pa iako priređivač može zbog isplate biti u minusu. Npr. u kladionici dobitak zavisi od iznosa uloga i od koeficijenta (kvote) predviđene za neki događaj. Množenjem uloga i koeficijenta dobija se dobitak koji je priređivač dužan da isplati. S tim u vezi, postoje igre takozvanog klađenja na brojeve u kojima igrač izvrši opkladi da će određeni broj biti izvučen ili neku sličnu opkladu (primjera radi, da će biti izvučen parni ili neparni broj, da će zbir brojeva biti veći li manji od određene vrijednosti, i slične opklade), i za svaku opkladu postoji unaprijed utvrđeni koeficijent. Kad igrač odabere opkladu i uplati ulog, program virtuelno generiše brojeve i ako je igrač pogodio neku opkladu dobija odgovarajući iznos kao i kod bilo koje druge igre klađenja (ulog se pomnoži sa koeficijentom i to je iznos dobitka). U takvoj igri dakle nema formiranja fonda dobitaka od prethodnih uplata igrača, kao što je slučaj kod lutrijskih igara, već priređivač isplaćuje dobitak iz sopstvenih sredstava. Ali budući da se do rezultata ovakvog klađenja na brojeve dolazi tako što softver generiše i prikazuje na ekranu redom brojeve, ne bi smjelo da dođe do zabune pa da neko smatra da je i ovo lutrijska igra zato što postoji "izvlačenje brojeva". Zbog toga je potrebno pojasniti da takva vrsta igara ne potpada pod lutrijske igre, kako ne bi došlo do nejasnoće u praktičnoj primjeni. Takođe, ovakvi oblici klađenja su popularni među igračima i predstavljaju značajan izvor prihoda priređivačima, pa ako bi se odredba ostavila nejasna i pogrešno protumačila moglo bi se ugroziti i njihovo poslovanje.

AMANDMAN 2.

U Predlogu zakona dodati novi član 2, koji glasi:

"U članu 9 stav 3 se mijenja i glasi:

" Za priređivanje igara iz stava 1 ovog člana utvrđuje se koncesiona naknada i to:

- 1) za igre na sreću klađenje, fiksni dio koncesione naknade u iznosu od 20.000 eura mjesečno, i varijabilni dio koncesione naknade u iznosu od 10% od osnovice koju čini ukupan iznos uplata, umanjen za vrijednost isplata, i plaćaju se do petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec;
- 2) za igre na sreću na automatima, odnosno druge igre na sreću koje nisu klađenje, fiksni dio koncesione naknade u iznosu od 20.000 eura mjesečno, i varijabilni dio koncesione naknade u iznosu od 10% od osnovice koju čini ukupan iznos uplata, umanjen za vrijednost isplata, i plaćaju se do petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec."

U članu 9 dodaje se stav 4 koji glasi:

"Priređivač naknade iz stava 3 ovog člana plaća samo za onu vrstu igara koje priređuje, a ukoliko priređuje i igre iz stava 3 tačka 1 i iz stava 3 tačka 2 ovog člana, iznosi koncesionih naknada se plaćaju kumulativno."

Obrazloženje

Trenutno važećim zakonskim rješenjem, priređivači igara na sreću preko interneta plaćaju samo fiksnu koncesionu naknadu od 10.000 eura mjesečno koja pokriva sve vrste igara, i nemaju obavezu plaćanja varijabilne koncesione naknade bez obzira na promet koji ostvare na ovaj način. Predloženim amandmanom se fiksna naknada povećava sa 10.000 eura na 20.000 hiljada eura za klađenje plus 20.000 hiljada eura za druge igre (tzv. igre na automatima, slotovi i slično), što znači ako priređivač želi da priređuje obje vrste igara plaćanje ukupnu naknadu od 40.000 eura. Uz to se uvodi varijabilna naknada od 10%, koja trenutno ne postoji. Budući da su igre na sreću preko interneta sve popularnije i da priređivači na taj način ostvaruju značajne prihode, smatramo da je opravdano uvećati fiksni dio koncesione naknade i uvesti varijabilni dio, koji inače postoji kod "fizičkog" priređivanja igara na sreću klađenja i igara na sreću na automatima. Značaj uvođenja ovih koncesionih naknada je višestruk. Kao prvo, uvećanjem naknada će doći do uvećanja budžetskih prihoda Crne Gore. Zatim, uvođenjem varijabilne naknade će se spriječiti potencijalna zloupotreba od strane priređivača koji imaju koncesiju i za priređivanje igara na sreću fizičkim putem i za priređivanje igara na sreću putem interneta, jer je na primjer pod određenim okolnostima moguće uplatu u kladionici evidentirati kao uplatu na igru na sreću preko interneta, na koji način se može izbjeći plaćanje varijabilne naknade koje trenutno ne postoji za igre putem interneta. Najzad, uticaj priređivanja na igara na sreću putem interneta je za ekonomiju značajno manji od uticaja priređivanja igara na sreću fizičkim putem, je pružanje igara na sreću fizičkim putem generiše značajno više radnih mjesta, što neposredno u uplatno-isplatnim mjestima ili automat klubovima, što posredno kroz angažman trećih lica pružalaca usluga (održavanje, obezbjeđenje, dobavljanje repro materijala i slične usluge). Kod priređivanja igara na sreću preko interneta ne

postoji takav efekat na ekonomiju jer se sve obavlja preko jedne platforme za koju je angažman zaposlenih i drugih angažovanih lica minimalan. Stoga bi se i uvođenem većih koncesionih naknada za pružanje igara na sreću preko interneta u jednu ruku stimulisali priređivači da se opredijele na fizičko pripređivanje igara na sreću, a sa druge strane bi se većim budžetskim prihodima djelimično kompenzovao manji doprinos ekonomiji koji ima priređivanje preko interneta.

AMANDMAN 3.

U Predlogu zakona dodati novi član 3, koji glasi:

"Poslije člana 9 dodaje se novi član 9a koji glasi:

"9a

Uplate za priređivanje igara na sreću preko interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava, se mogu vršiti samo putem platnih kartica, ili na drugi odgovarajući način koji omogućava utvrđivanje identiteta uplatioca, i to isključivo preko interneta ili u objektu u kom se priređuju igre na sreću u skladu sa ovim zakonom."

Obrazloženje

Najveći nedostatak i rizik koji nosi trenutni zakonsko rješenje igara na sreću preko interneta je u tome što ne postoje ograničenja u pogledu toga gdje i na koji način može da se izvrši uplata na igrački račun. U praksi je primjetno da se uplate vrše na kioscima, benzinskim pumpama, pa i putem dostave na kućnoj adresi. Na ovaj način kockanje postaje dostupno svima i na svakom mjestu. Ovo naročito predstavlja rizik za djecu i maloljetna lica, jer takvi kiosci-uplatna mjesta mogu biti u blizini osnovnih i srednjih škola, budući da se na njih ne primjenjuju ograničenja o minimalnoj udaljenosti od obrazovnih ustanova. Uz to, na takvim mjestima se često ne vrši nikakva identifikacija igrača niti utvrđivanje starosne dobi. Drugim riječima, na ovaj način svaki kiosk u blizini škole može da postane objekat za igre na sreću na kom maloljetnici mogu da uplaćuju sredstva za kockanje preko interneta bez ikakvih ograničenja.

Dalje, omogućavanje uplata na uplatnim mjestima koja nisu registrovana za priređivanje igara na sreću stvara se nelojana konkurencija onim priređivačima koji pružaju igre na sreću u fizičkim objektima. Na ovaj način je otežana i prevencija patološkog kockanja, jer se uplata može izvršiti na bilo kom mjestu bez ograničenja što pogoduje razvoju bolesti zavisnosti od kockanja. Generalni cilj zakonodavstva u oblasti igara na sreću mora da bude prevencija bolesti zavisnosti od kockanja i zakonska rješenja moraju biti takva da ne pogoduju ovoj bolesti koja može da ima izuzetno

negativan uticaj na porodicu i društvo. Kao i kod drugih bolesti zavisnosti, lice koje je zavisno od kockanja je pod velikim rizikom da se okrene kriminalnom i društveno štetnom ponašanju kako bi zadovoljilo svoje patološke potrebe, pa se svako zakonsko rješenje u ovoj oblasti mora sagledati kroz prizmu prevencije ovakve bolesti. Zato je nekontrolisana mogućnost uplata za igre na sreću na neograničenom broju mjesta izuzetno rizična sa ovog aspekta, i treba je onemogućiti kako bi se doprinijelo prevenciji patološkog kockanja odnosno ove bolesti zavisnosti.

Takođe, omogućavanjem nekontrolisane kupovine dopuna za igračke račune pogoduje razvoju kriminalnih aktivnosti jer se igrački račun na taj način pretvara u sredstvo za pranje novca. Moramo biti svjesni da je od svih privrednih aktivnosti industrija igara na sreću najrizičnija sa aspekta pranja novca. Zbog same prirode ove djelatnosti, gdje se unosi velika količina gotovog novca, moguće je praviti razne šeme za pranje novca kao i koristiti račune za igranje preko interneta za razna nelegalna plaćanja. Da bi ovaj rizik što više suzbio, potrebno je ograničiti načine uplata na igračke račune i to svesti na plaćanje putem bankovnih kartica ili na slične uplate kod kojih se jasno može identifikovati uplatilac, i pratiti trag novca. Primjera radi, jedno lice može uplatiti gotovinom dopunu na igrački račun drugog lica bez ikakve kontrole, a to drugo lice može povlačiti ista sredstva sa svog računa kao novac o igara na sreću. U sistemu priređivača su takve transakcije registrovane kao uobičajena uplata i isplata, ali se u stvarnosti može raditi o nedozvoljenom plaćanju bilo koje vrste.

Iz svega navedenog je nophodno da se uredi način na koji je moguće uplaćivati na igračke račune za igranje igara na sreću preko interneta. Na ovaj način bi se prije svega zaštitili maloljetnici i lica sklona patološkom kladenju, jer potpuna neregulisanost ovakvog načina poslovanja predstavlja veliki rizik za ove kategorije da budu izložene kocki na svakom koraku. Zatim bi se smanjio rizik od pranja novca, koji je izražen u industriji igara na sreću i treba obazrivo učiniti svaki mogući korak kako bi se ovaj rizik u najvećij mogućoj mjeri suzbio. Na kraju, ovakvim rješenjem bi se onemogućila nelojalna konkurencija u odnosu na priređivače koji priređuju igre na sreću na konvencionalni način u fizičkim objektima, jer omogućavanjem uplata i isplata na neregistrovanim objektima svaki takav objekata postaje jedna nelegalna kladionica.

AMANDMAN 4.

U Predlogu zakona dodati novi član 4, koji glasi:

"Poslije člana 9a dodaje se novi član 9b koji glasi:

"9b

Uplate za igre na sreću preko interneta su dozvoljene samo prema priređivačima koji priređuju igre na sreću preko interneta, odnosno drugih telekomunikacionih sredstava, u skladu sa saglasnošću pribavljenom od nadležnog organa u skladu sa ovim zahtjevom.

Na zahtjev nadležnog organa, banke ili drugi pružaoci platnih usluga u Crnoj Gori će biti dužni da onemoguće plaćanje prema licima, i prijem sredstava od takvih lica, koja nemaju saglasnost za priređivanje igara na sreću putem interneta, ili drugih komunikacionih sredstava, u Crnoj Gori.

Za potrebe stava 2 ovog člana, nadležno organ će sačiniti, i redovno ažurirati, listu lica i internet sajtova za koje važi zabrana plaćanja, i istu dostavljati bankama i drugom pružaocima usluga platnog prometa."

Obrazloženje

Nelojalnu konkurenciju priređivačima u Crnoj Gori čine inostrani sajtovi za klađenje na koje igrači iz Crne Gore trenutno mogu igrati bez ograničenja. Ovo je štetno kako za same priređivače koji posluju u skladu sa propisima Crne Gore, a tako i za državu jer se odliva veliki iznos sredstava a prihodi inostranih priređivača se ne oporezuju u Crnoj Gori. Kao jedan od efikasnijih načina suzbijanja ovakvog nedozvoljenog priređivanja igara na sreću smatramo ograničenje uplata i isplata ka takvim priređivačima i internet stranicama, koje bi sprovodile banke i drugi pružaoci usluga platnog prometa. Budući da po prirodi stvari ovi subjekti ne mogu znato ko su lica koja neovlašćeno pripređuju igre na sreću u Crnoj Gori, neophodno je da takvu informaciju dobijaju od strane Uprave za igre na sreću kao nadležnog organa, koji bi bio dužan da sačini i periodično ažurira listu subjekata prema kojima bi se primjenjivala ova zabrana.

AMANDMAN 5.

U Predlogu zakona dodati novi član 5 koji glasi:

"Dosadašnji član 9a Zakona postaje član 9c."

Obrazloženje

Dodavanjem novih članova 9a i 9b bi dosadašnji član 9a postao član 9c.

AMANDMAN 6.

U Predlogu zakona dodati novi član 6 koji glasi:

"U članu 10 dodaje se novi stav 11 koji glasi:

Zaposleni kod priređivača igara na sreću koji imaju neposredan kontakt sa igračima moraju imati potvrdu o stručnoj osposobljenosti za preventivno djelovanje protiv bolesti zavisnosti prema učesnicima u igrama na sreću.. Način i uslove osposobljavanja i izdavanja potvrde propisuje Vlada."

Obrazloženje

Jedan od ključnih izazova igara na sreću je rizik od nastanka bolesti zavisnosti odnosno patološkog kockanja, i zaposleni kod priređivača koji imaju kontakt sa igračima moraju biti obučeni kako bi mogli da prepoznaju kada je ponašanje određenog igrača problematično, kako bi priređivač mogao preventivno djelovati. Ovo je od ključnog značaja za zaštitu porodice i društva od ovog izuzetno štetnog problema. Sam način osposobljavanja zaposlenih bi trebalo urediti podzakonskim propisom.

AMANDMAN 7.

Članovi 2, 3, 4 i 5 Predloga zakona postaju članovi 7, 8, 9 i 10.

Obrazloženje

Dodavanjem novih članova 2, 3, 4 i 5 u Predlog zakona, a vodeći računa o hronološkom redu članova članova Zakona koji se mijenjaju, sadašnji članovi 2, 3, 4, i 5 bi postali članovi 6, 7, 8 i 9

Podgorica, 24. april 2023.

Poslanik
Vladan Raičević

